

886.7(092)
У 1 П76
49 474

Катя Зографова



Фани Попова
Мутафова

ЖИТИЕ И СТРАДАНИЕ



атя Зографова е автор на 18 книги, сред които „Знаменити. Забравени. Забранени“, „Световете на Яворов“, „Хроники на Вазовия род“ и „Бележити жени на/за България (От Кера Тамара до Петя Дубарова)“. Това е третата ѝ книга, посветена на класичка на национална литература, след „Елисавета Багряна. Играещата със стихии“ и „Българската одисея на Весна Парун“. През 2001 г. авторката издаде първото цялостно изследване за съпруга на Фани Попова-Мутафова: „Чавдар Мутафов. Възкресението на Дилетанта“, но трябва-

ше да минат почти 20 години, за да пристъпи към сложната, граматична, главоломна съдба на най-даровитата ни романистка, фатално увлечена от националсоциалистическата идеология от времето на следването ѝ в Германия и особено през 40-те г. на XX век...

Нейното „Житие и страдание“ обхваща няколко дяла: автобиографични и мемоарни текстове ОТ авторката, очерци и спомени ЗА нея, документално разследване (архивите от „Народния съд“ и следственото дело при втория ѝ арест през 1951 г., някои от които се публикуват за пръв път). В заключителната част са осмислящите текстове „Към философията на българския народ“ от Фани Попова-Мутафова и послеслова от Катя Зографова, озаглавен с максимата на писателката, чиято 120-годишнина честваме през 2022 г.: „Не се унижавай в трудните времена, не се превъзнасяй в дните на славата и мощта“. Обективният тон на книгата е търсена позиция на съставителката, базиран на наличните, дори и най-нелицетриятни документи. Без обаче да се изкушава от лесното критикарство от дистанцията на времето, нито от позата на съдника, упражнявана от някои „биографи“. Тя страни и от неуместното адвокатстване на обичаната писателка, безспорно индоктринирана от десен национализъм и германофилство с привкус на хитлеризъм. Истинна, но разбираща, а не злорадо развенчаваща е тази книга. В нея доминират документите и автентичните гласове, за да може читателят сам да промисли „Житието и страданието“ на писателката, любимка на поколения ценители на българската историческа белетристика.



•М-ПРЕС•

2022